

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

CIUTAT I URBANISME

Coordinació: FRAILE PEREZ DE MENDIGUREN,
PEDRO

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	CIUTAT I URBANISME			
Codi	101180			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Geografia	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	FRAILE PEREZ DE MENDIGUREN, PEDRO			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials (a l'aula o virtuals) 90 hores de treball autònom de l'estudiant			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
FRAILE PEREZ DE MENDIGUREN, PEDRO	pedro.fraile@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Veure els apartats posteriors.

S'establiran uns horaris de tutories per atendre problemes individuals en el seguiment de l'assignatura.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Coneixement de les principals teories sobre l'ordenació i la planificació
- Familiaritzar-se amb els instruments propis de la planificació, en particular la cartografia urbanística
- Valoració crítica dels documents de planificació territorial.
- Pràctica d'activitats de diagnòstic territorial encaminat a la planificació
- Reconèixer en el territori els valors culturals patrimonials mereixedors de protecció i foment
- Reconèixer a la planta urbana el llegat de la història
- Capacitar para la inserción del geógrafo en un equipo pluridisciplinar dedicado al estudio del impacto ambiental

Capacitar per a la inserció de l'geògraf en un equip pluridisciplinar dedicat a l'estudi de l'impacte ambiental

Competències

CB2 Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica

CB5 Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

CG1 Valorar els mecanismes d'interacció de la societat amb el medi ambient

CG2 Identificar els grans conflictes i desigualtats de la societat humana

CG3 Caracteritzar la diversitat espacial dels territoris

Continguts fonamentals de l'assignatura

CIUTAT I URBANISME

1. El marc espacial i temporal d'estudi. La seva justificació

- a. Ciutats de l'àmbit cultural occidental
  - b. Des del segle XVII fins als nostres dies
  - c. ¿Què deixem fora?
2. Concebre la ciutat com un conjunt
- a. El marc social, econòmic i urbans del segle XVII
  - b. Estat, mercantilisme i ciutat.
  - c. La "Ciència de Policia"
3. La ciutat industrial
- a. El creixement demogràfic i les condicions socials
  - b. El teixit urbà
  - c. Alguns exemples rellevants
4. Reaccions davant de la ciutat industrial
- a. El socialisme utòpic i les propostes "progressistes": Northmore, Owen, Cabet i altres
  - b. Cap a un model culturalista: Northmore, Ruskin, Morris i altres
  - c. Les crítiques de Marx i Engels
5. Haussmann i el model de París
- a. París a la primera meitat del vuit-cents
  - b. El París de les barricades
  - c. El model d'intervenció d'Haussmann
6. L'Eixample de Cerdà.
- a. Barcelona a la primera meitat del vuit-cents
  - b. El debat sobre el model de ciutat
  - c. El projecte de Cerdà i les seves concrecions
7. La zonificació alemanya
- a. La Segona Revolució Industrial.
  - b. Condicions socials, polítiques i econòmiques d'Alemanya a la fi del segle XIX
  - c. El model de Franz Adickes per a Frankfurt
  - d. La zonificació a E.E.U.U.
8. La ciutat "dual" del segle XXI
- a. La societat informacional
  - b. Els canvis de distribució global de treball i beneficis
  - c. Canvis en la relació capital treball d. Els seus concrecions urbanes: la ciutat "dual"

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals.

Elaboració de projectes.

Anàlisi espacial a partir d'espais web d'informació

Exposicions orals a partir de pràctiques i de lectures

En el cas que es gravin algunes classes o intervenció d'estudiants, es tindrà en compte la següent informació:

Informació sobre protecció de dades en l'enregistrament audiovisual

De conformitat amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, t'informem que:

- El responsable de l'enregistrament i l'ús de les teves imatge i veu és la Universitat de Lleida - UdL- (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida; sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).

- Les teves imatge i veu enregistrades s'utilitzaran exclusivament per a les finalitats inherents a la docència de l'assignatura.

- Les teves imatge i veu enregistrades es conservaran fins a la finalització del curs acadèmic vigent, i es destruiran en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).

- La teva veu i imatge és imprescindible per impartir la docència en aquesta assignatura, i la docència és un dret i un deure del professorat de les Universitats, que ha d'exercir amb llibertat de càtedra, com preveu l'article 33.2 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats. Per aquest motiu, la UdL no necessita el teu consentiment per enregistrar les teves veu i imatge amb aquesta exclusiva finalitat, d'impartir docència en aquesta assignatura.

- La UdL no cedirà les dades a tercers, llevat dels casos estrictament previstos en la Llei.

- Pots accedir a les teves dades; sol·licitar-ne la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-te al tractament i sol·licitar-ne la limitació, sempre que sigui compatible amb les finalitats de la docència, mitjançant escrit tramès a l'adreça dpd@udl.cat. També pots presentar una reclamació adreçada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica de l'Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Classes magistrals

Pràctiques guiades sobre trames urbanes

Lectures guiades sobre el programa

Exposició oral d'ambdós treballs, tant les pràctiques com les lectures

A més, es farà una sortida de camp a Barcelona d'un dia complet (Dos de desembre, 8 hores), més tres dimecres a determinar per preparar, en debat amb el professor, un treball sobre planejament urbà, més una altra sessió d'exposició i discussió sobre el mateix

La manera concreta de realitzar tot l'exposat es concretarà a l'inici de curs en funció de la proporció de classes presencials i virtuals, però tal com està plantejada és possible realitzar les actiividades proposades virtualment, de manera que serà fàcil de portar a la pràctica

Sistema d'avaluació

40% Examens escrits

30% Treball sobre teixits urbans

20% Lectures crítiques i exposició oral

10% participació en els debats

Els estudiants que combinin els seus estudis amb una feina a temps complet tenen dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretariade la Facultat de Lletres.

Bibliografia i recursos d'informació

Beck, U. *La sociedad del riesgo global*, Madrid: S. XXI, 20009 (2ª ed.)

Benevolo, L. *Diseño de la ciudad*, Barcelona, G. Gili, 1982 (5 vols).

Benevolo, L. *La ciudad europea*, Barcelona: Crítica, 1993

Benevolo, L. *Orígenes del urbanismo moderno*, Madrid, Blume Ed., 1979
Capel, H. *Capitalismo y morfología urbana en España*. Barcelona: Amelia Romero, 1983

Capel, H. *La morfología de las ciudades I. Sociedad, cultura y paisaje urbano*, Barcelona, Eds. del Serbal, 2002

Capel, H. *La morfología de las ciudades II. Aedes facere. Técnica, cultura y clase social en la construcción de edificios*, Barcelona, Eds. del Serbal, 2005

Capel, H. *La morfología de las ciudades III. Agentes urbanos y mercado inmobiliario*, Barcelona, Eds. del Serbal, 2013

- Castells, M. *La ciudad informacional*, Madrid: Alianza ed., 1995
Castells, M. *La era de la información 3. Fin de Milenio*. Madrid: Alianza ed., 2006.
- Choay, F. *La règle et le modèle: sur la théorie de l'architecture et l'urbanisme*, Paris: Seuil, 1996
- Choay, F. *Urbanismo. Utopías y realidades*, Barcelona: Lumen, 1983 (3ª ed.)
- Hall, P. *Ciudades del mañana*, Barcelona, Eds. Del Serbal, 1996
- Harvey, D. *Urbanismo y desigualdad social*, Madrid: S. XXI, 2007
- Keynes, J. M. *Ensayos de persuasión*, Barcelona: Crítica, 1988
- Laboratori d'Urbanisme, *Cerdà i el seu Eixample*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona/MOPT, 1992
- Lindón, A.; Hiernaux, D. (Dir.) *Los giros de la Geografía Humana*, México: Antrophos, 2010
- Lynch, K. *La buena forma de la ciudad*, Barcelona, G. Gili, 1981
- Mancuso, F. *Las experiencias del zoning*, Barcelona: G. Gili, 1980
- Oliva, J. *El futuro de las ciudades: urbanismo al alcance de los ciudadanos*, Ed. Círculo Rojo, 2018
- Pisani, F. y Piotet, D. (2009). *La alquimia de las multitudes. Cómo la web está cambiando el mundo*. Barcelona: Paidós.
- Romero, J. (Coord.). *Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado*, Barcelona: Ariel, 2007.
- Skidelsky, R.; Skidelsky, E. *¿Cuánto es suficiente?*, Barcelona: Crítica, 2012
- Soja, E. et al. Urban Restructuring: An Analysis of social and spatial change in Los Angeles. *Economic Geograh*y, 59, 2
- Soja, E. W. *Postmetrópolis*. Madrid: Traficantes de sueños, 2008
- Tuan, Y. F. *Landscapes of fear*, Oxford, Basil Blackwell, 1979
- Tuan, Y. F. *Topofilia*, Barcelona, Melusina, 2007